

MOKOS GYULA¹

A dunántúli evang. reform. egyházkerület pápai főiskolájában működött publicus (classicus) praceptorok névsora²

„Mindjárt az Isteni tisztelet elkezdetekor béhozta Tevelről a Pápai Ekklesia a maga igen kedves Oskola Mesterét, Nagy Mihályt, aki Iklódi József praceptorával kezdett legelsőben a hamvaiból feléledt Pápai Ekklesia Oskolájában tanítani”³.

* A szerző eredeti jegyzeteit normál betűkkel, a szerkesztők hozzáadott jegyzeteit pedig *kurzíval* szedték a könnyebb áttekinthetőség végett.

¹ Mokos Gyula (1857–1931) egyháztörténész, pedagógus. A budapesti teológián, a heidelbergi és jénai egyetemen tanult. 1880-tól Kunszentmiklóson gimnáziumi tanár, 1883-tól a pápai református tanítóképző intézet igazgatója volt annak megszűnéséig (1890). Ezt követően Budapesten hitoktatóként működött; 1892-től az Országos Nőképző Egyesület gimnáziumának tanára. 1918 körül vonult nyugalomba. Főként pedagógia kérdésekkel és protestáns egyháztörténettel foglalkozott. Jelentősebb művei: *Az iskola: egy fejezet az iskolai egészségügyből* (Pápa, 1885); *Az iskolai padok: egy fejezet az iskolai egészségügyből* (Pápa, 1886); *A dunántúli ev. ref. egyházkerület pápai főiskolájában működött publicus praceptorok* (Pápa, 1889); *Ábel Jenő: Magyarországi tanulók a jénai egyetemen* (összeáll., Bp., 1890); *Adalékok Kocsi Csörgő Bálint életéhez* (=ItK, 1892); *Adalékok a dunamelléki ref. püspökök életéhez* (Pápa, 1892); *A dunántúli ág. hitv. evangélikus egyház 1598-ki törvénykönyve* (Bp., 1892); *A testi nevelésről* (=Pápai Ref. Főisk. ért., 1895); *A hercegszöllősi kánonk* (Bp., 1901); *A pápai ev. ref. főiskola könyvtár szabályzata 1802-ből* (=M. Könyvszemle, 1903); *kanizsai Pálfi János levele a gyulafehérvári professorokhoz* (=ItK, 1905); *Íróink életéhez: adalékok a heidelbergi egyetemen járt magyarországi tanulók irodalmi működéséhez* (Bp., 1907).

² Az adattár könnyebb megértése érdekében a benne előforduló főbb fogalmakat, rövidítéseket itt magyarázzuk meg. A protestáns kollégiumok egyik jellegzetessége, hogy a rektor (és esetleg mellette egy vagy több más professor), tehát a felnőtt tanár(ok) mellett diáktanítók (praceptor) is működtek. Ezek a kollégium felső, akadémiai tagozatának deákjai közül kerültek ki, ők foglalkoztak az elemi tagozat gyermekeivel és a középső, gimnáziumi tagozat tanulócsoportjainak kisdiaájaival. Az egyes tanulócsoportokat az iskolai órák keretében az osztálytanítók (publicus vagy classicus praceptor) vezették, az egyes kisdiaákokat tanórán túl a magántanítók (privatus praceptor) korrepetálták. Névsorunkban az elemi tagozatba járók *elementarii* (Elem.) néven fordulnak elő. A gimnáziumi tagozat időről időre változó számú csoportokból állt. A kisgimnázium csoportjai nyelvtani kategóriákról kapták nevüket. Ezek sorrendben: *declinistae* (Decl.), *coniugistae* (Conj.), *grammatistae* (Gram.) és *syntaxistae* (Synt.). Az utolsó csoport néha ketté lett választva *syntaxistae novitii* vagy *syntaxistae I.* (Synt. I.) és *syntaxistae veterani* vagy *syntaxistae II.* (Synt. II.) osztályokra. A későbbi időben a kisgimnáziumi csoportokat egyszerűen I., II., III. és IV. *nyelvtanészeti iskolának* hívták. A nagygimnáziumi csoportok: *poetae* (Poet.), *rhetores* (Rhet.), *logici* (Log.), vagy később magyarul költésziskola (Költ.), szónokiskola (Szón.) és *logikusok iskolája*. A poeták és rétorok osztályait néha *classis I.*, *classis II. humanitatis* (I-II. hum.) névvel is jelölték, máskor pedig a rétorok csoportja is ketté lett bontva *rhetores novitii* vagy *rhetores I.* (Rhet. I.) és *rhetores veterani* vagy *rhetores II.* (Rhet. II.) osztályokra.

³ TÓTH Ferencz: A pápai ref. ekkl. historiája. 40.

Kik voltak *Járdánházy Gábor* és *Csépán János* idejében, valamint *Márton István* első éveiben praeparatorok, talán még fel lesz deríthető.

A múlt század 90-es éveiben tanító volt: *Horváth József*⁴, *Ferenczi Sámuel*⁵, *Csirke Tatay János*⁶.

17967.

Elem. *Liszcai János*;
 Conj. *Körmendi Péter*;
 Gram. *Kovács István*;
 Synt. *Laki István*.

Elhatározatván 1797. június 13-án Tatán tartott egyházkerületi gyűlésen, hogy „ebben a Superintendentiában a Pápai Oskola tartassék oly Superintendentiális Anya Oskolának, amelyben a tanulni akarók tudományos cursusokat végezhessek és a mellyből mihelyt kívántatik a Hazának s Vallásunknak szolgálattáára egyenesen kiállhassanak”⁸, május 22-én újra összeírták a tanulóiújúságot. A névsorban a következő tanulók vannak megemlítve:

Elem. *Vári Sámuel*.
 Conj. *Veres Márton*.
 Gram. *Horváth István*.
 Synt. *Szép János, Jeremiás Sámuel*.
 Log. *Markus József*.

1798–99.⁹

Elem. *Tsuzi István*.
 Gram. *Pap István*.
 Synt. *Vajda Péter*.
 Poet. *Jánosi József*.
 Log. *Márton Gábor, Horváth István*.

⁴ Az egyház consistoriumához 1795. márcz. 29. intézett beadványa megvan az egyház levéltárában 548. sz. LISZKAY J[ózsef]: A pápai ev. ref. egyház levéltára 1510–1811. [Pápa, 1875]. 171. [A továbbiakban: LISZKAY+oldalszám.]

⁵ Az egyház consistoriumához 1795. aug. 12. intézett kérvénye megvan az egyház levéltárában 555. sz. LISZKAY 173.

⁶ 1797. május 3. „köszönetet mond a consistoriumnak itteni hivataloskodása alatt vele éreztetett jószágáért, egyszersmind bizonyítványa kiadatását tisztelettel kéri.” 1797. jún. 22. „részletezve elősorolja subrectori s correctori fizetése hátralékát, mely összesen 325 forintra rúg.” LISZKAY 174. és 175.

⁷ MÁRTON István: Keresztyén theologusi morál. V. 1.

⁸ Egyházkerületi gyűlések jegyzőkönyve I. 559.

⁹ A praeparatorok névsora 1798–1806-ban a beiratkozási anyakönyv jegyzeteiből csak hézagosan volt összeállítható.

1799–1800.

Elem. *Sipos Mihály*.
 Gram. *Galamb József*.
 Synt. *Szép Sámuel*; *Baditz József*.
 Poet. *Farkas Beniamin*; *Tsoka Pál*.
 Log. *Szép Ábrahám*.

1801.

Elem. *Baross Péter*.
 Gram. *Domjány György*.
 Synt. *Almási Sándor*.
 Poet. *Beretzki Márton*.
 Log. *Ketskeméti Dániel*.

1802.

Elem. *Biró János*.
 Gram. *Szomju Sámuel*.
 Synt. *Fülep Sámuel*.
 Poet. *Győri János*.
 Log. *Baditz Pál*.

1803.

Poet. *Zsoldos János*.
 Log. *Séllei József*.

1804.

Log. *Nosztori Péter*; *Somogyi Gedeon*;
Halászi Pál; *Baráth Mihály*; *Tamassa Ferencz*.¹⁰

1805.

Poet. *Karsai József*.

1806.

Poet. *Posa Gábor*; *Kovács István*; *Toth Dániel*; *Szabó Pál*.¹¹

1807–8.¹²

¹⁰ A 4 utóbbinak 1804. nov. 11-én kelt folyamodványa az egyházi levéltárban 626. sz. LISZKAY 195.

¹¹ A 3 utóbbinak 1806. jan. 18-án kelt nyilatkozata az egyház levéltárában 635. sz. LISZKAY 199.

¹² 1807-től kezdve a névsor a praeceptorokat választó igazgatótanács (ecclesiastico-scholasticum consistorium) jegyzőkönyvéből van összeállítva, s 1821-től kezdve az aláírt osztályzati anyakönyvvel (informationale protocollum) egyeztetve.

Gram. *Hollósi András*.
Synt. *László György*.
Poet. *Lengyel Mihály*.
Log. *Tatay Sándor*.
Ki volt jelölve:
Gram. *Sebestyén Pál*.

1808–9.

Elem. *Lázár András*.
Gram. *Motsi József*.
Synt. *Mányoki József*.
Poet. *Zsemle Miklós*.
Log. *Ágoston József*.

1809–10.

Elem. *Lázár András* (II. év); *Motsi Pál* (nov. 30-tól).
Gram. *Polyányi József*.
Synt. *Környei József*.
Poet. *Nagy Sándor*.
Log. *Ágoston József* (II. év).

1810–11.

Elem. *Poszbai Toth József*.
Gram. *Pályi Pál*.
Synt. *Lázár Gábor*.
Poet. *Ferdős Dávid*.
Log. *Nagy Mihály*.
Ki volt jelölve:
Synt. *Nagy János*.
Log. *Simon Imre*.

1811–12.

Poet. *Ferdős Dávid* (II. év).
Log. *Nagy Mihály* (II. év).

1812–13.

Elem. *Seregély István*.
Gram. *Vintze Imre*.
Synt. *Almási Antal*.
Poet. *Fábián István*.
Log. *Toth József*.
Ki volt jelölve:

Elem. *Vintze Imre*.
Gram. *Várad István*.

1813–14.

Elem. *Nagy Péter*.
Gram. *Mórotza Dániel*.
Synt. *Várad István*.
Poet. *Kajári István*.
Log. *Pap István*.

1814–15.

Elem. *Hevesy Ferenc*.
Gram. *Turotzi Lajos*.
Synt. *Bali Mihály*.
Poet. *Török János; Szabó Sámuel*.
Log. *Seregély Dániel*.

1815–16.

Elem. *Somody Mózes*.
Gram. *Csekő Péter*.
Synt. *Taliga (Talyiga) István*.
Poet. *Szabó Sámuel (II. év)*.
Log. *Pétsvárad Sándor*.
Ki volt jelölve:
Log. *Héregi András*.

1816–17.

Elem. *Végh István*.
Gram. *Edelényi Sándor*.
Synt. *Tóth Benjámín*.
Poet. *Arkai András*.
Log. *Németh Dániel*.

1817–18.

Elem. *Keserű Ferencz*.
Gram. *Schleinig Dávid*.
Synt. *Szalai Benjámín; Edelényi Sándor*.
Poet. *Kiss Ádám*.
Log. *Szalai János; Toth Benjámín (II. év.)*.
Ki volt jelölve:
Elem. *Nagy Mihály*.
Synt. *Pálfi István*.

1818–19.

Elem. *Jokuti Zsigmond*.
Gram. *Medgyaszay Dániel*.
Synt. *Tengődi János*.
Poet. *Berta Sándor*.
Log. *Keserű János*.

1820–21.

Elem. Decl. *Pados János*.
Conj. Gram. *Demeter Lajos*.
Synt. I. II. *Varjas Gábor*.
Poet. *Kiss Antal*.
Rhet. Log. *Balogh József*.
Ki volt jelölve:
Elem. Decl. *Szederkényi György*.

1821–22.

Elem. Decl. *Oláh Sándor*.
Conj. Gram. *Somodi (Somogyi) Dániel; Botka Gábor*.
Synt. I. II. *Demeter Lajos (II. év.)*
Poet. *Bentsik István; Kiss Antal (II. év.)*
Rhet. Log. *Marton István; Cseresnyés István*.

1822–23.

Elem. Decl. *Hőbe József*.
Conj. Gram. *Torma Dávid*.
Synt. I. II. *Veress Sándor*.
Poet. *Szalay Miklós*.
Rhet. Log. *Horváth István*.

1823–24.

Elem. Decl. *Bontz Albert*.
Conj. Gram. *Páti Mihály*.
Synt. I. II. *Farkas Gábor*.
Poet. *Dorsantzky Gábor*.
Rhet. Log. *Ángyán József*.

1824–25.

Elem. Decl. *Jókay József*.
 Conj. Gram. *Nagy Dániel*.
 Synt. I. II. *Antal József*.
 Poet. *Segesdi Sámuel*.
 Rhet. Log. *Csik Péter*.
 Ki volt jelölve:
 Rhet. Log. *Csoknyai Károly*.

1825–26.

Elem. Decl. *Pap Sámuel*.
 Conj. Gram. *Bartók Pál*.
 Synt. I. II. *Varjú István*.
 Poet. *Segesdi Sámuel* (II. év.)
 Rhet. Log. *Német János*.
 Ki volt jelölve:
 Conj. Gram. *Závori Sándor*.
 Rhet. Log. *Farkas Gábor*.

1826–27.

Elem. Decl. *Perey János*.
 Conj. Gram. *Lukáts Mihály*.
 Synt. I. II. *Szabó Sándor*.
 Poet. *Ángyán Mihály*.
 Rhet. Log. *Német János* (II. év.)

1827–28.

Elem. Decl. *Mészáros János*.
 Conj. Gram. *Dankó Dániel*.
 Synt. I. II. *Nyikos János*.
 Poet. *Ángyán Mihály* (II. év.)
 Rhet. Log. *Debreczeni Sándor* (I-ső f. év.); *Tartzi Lajos*
 (II-ik f. év.)

1828–29.

Elem. Decl. *Tóth Péter*.
 Conj. Gram. *Hörömpöli Gábor*.
 Synt. I. II. *Kálmán Ádám*.
 Poet. *Sörös István*.
 Rhet. Log. *Tartzi Lajos* (II. év.)
 Ki volt jelölve:
 Elem. Decl. *Hörömpöli Gábor*.
 Conj. Gram. *Papp Ferencz*.

1829–30.

Elem. Decl. *Német Gábor*.
Conj. Gram. *Sebestyén Péter*.
Synt. I. II. *Váradí (Várady) István*.
Poet. *Szép Lajos*.
Rhet. Log. *Hőbe Károly*.

1830–31.

Elem. Decl. *Szarka László*.
Conj. Gram. *Botsor Péter*.
Synt. I. II. *Nagy János*.
Poet. *Cserki István*.
Rhet. Log. *Márton Antal*.

1831–32.

Elem. Decl. *Halász Imre*.
Conj. Gram. *Tóth Ferencz*.
Synt. I. II. *Liszkay József*.
Poet. *Botsor István*.
Rhet. Log. *Détsi (Décsi) Bálint*.
Ki volt jelölve:
Elem. Decl. *Tóth Ferencz*.
Conj. Gram. *Liszkay József*.
Synt. I. II. *Décsi Bálint*.
Rhet. Log. *Varga István*.

1832–33.

elem. Decl. *Mészáros Károly*.
Conj. Gram. *Váradí Péter*.
Synt. I. II. *Koos Ferencz*.
Poet. *Végheli (Vechelius) Imre*.
Rhet. Log. *Mező Dániel*.
Ki voltak jelölve:
Elem. Decl. *Váradí Péter*.
Conj. Gram. *Fábján József*.

1833–34.

Elem. Decl. *Sz[ent] Miklósi Dániel*.
Conj. Gram. *Papp Antal*.
Synt. I II. *Vály (Váli) Ferencz*.
Poet. *Kálmán János*.

Rhet. Log. *Koos Ferenc* (febr. 13-ig.); *Mező Dániel* (II. év, febr. 13-tól.)

1834–35.

Elem. Decl. *Hörömpöli (Hörömpöly) Ferencz.*

Conj. Gram. *Boncz (Bontz András).*

Synt. I. II. *Kiss József.*

Poet. *Kun Pál.*

Rhet. Log. *Márton Gábor.*

Ki volt jelölve:

Elem. Decl. *Boncz András; Szentmiklósi Sámuel.*

Conj. Gram. *Batos József.*

1835–36.

Elem. Decl. *Szücs Károly.*

Conj. Gram. *Móricz János.*

Synt. I. II. *Gerenday József.*

Rhet. I. II. *Vámos Dániel.*

Log. *Pukolay Dániel.*

1836–37.

Elem. *Körmendi Dániel.*

Gram. *Pethő Zsigmond.*

Synt. *Kálmán Dániel.*

Rhet. *Kollár Sámuel.*

Poet. *Stettner Ignác.*

Log. *Kutasi Pál.*

Ki volt jelölve:

Rhet. *Kutasi Pál.*

Log. *Vámos Dániel.*

1837–38.

Elem. *Maller József.*

Gram. *Perey János.*

Synt. *Jeremiás Lajos.*

Rhet. *Bátki István.*

Poet. *László József.*

Log. *Nagy Sándor.*

1838–39.

Elem. *Nagy Antal.*

Gram. *Horváth Sámuel.*

Synt. *Szelle József.*
Rhet. *Gondol Dániel.*
Poet. *Szücs Dániel.*
Log. *Rozgonyi István.*
Ki volt jelölve:
Elem. *Horváth Sámuel.*
Gram. *Szelle József.*
Synt. *Tóth Antal.*

1839–40.

Elem. *Varga József.*
I. nyelv *Nagy Antal.*
II. nyelv *Bali János.*
III. *Szücs János.*
IV. *Szifj György.*
I. II. hum. *Baráth József.*
Ki voltak jelölve:
Elem. *Török József.*
Conj. *Györfi János.*

1840–41.

Elem. *Berényi József.*
I. nyelv *Pál János.*
II. *Soos Károly.*
III. *Szücs János (II. év.)*
IV. *Varga István (3 évre).*
Szón. *Farkasdy Károly.*
Költ. *Baráth József (II. év.)*
Ki voltak jelölve:
Zsoldos Károly.
I. nyelv *Kerék János.*

1841–42.

Elem. *Jákói Pál.*
I. nyelv *Jókai Lajos.*
II. *Laki Mihály.*
III. *Szücs János (III. év.)*
IV. *Bogár Zsigmond (3 évre).*
Szón. *Kecskeméti Károly (3 évre).*
Költ. *Dömjén Ferenc (2 évre).*
Ki volt jelölve:
Költ. *Baráth József.*

1842–43.

Elem. *Szücs Sándor*.

- I. nyelv *Szücs István* (3 évre).
  - II. *Matolcsi József* (3 évre).
  - III. *Tóth János*.
  - IV. *Bogár Zsigmond* (II. év.)
- Szón. *Kecskeméti Károly* (II. év.)
 Költ. *Dömjén Ferenc* (II. év.)

1843–44.

Elem. *Barthalos Mihály*.

- I nyelv *Pósa Imre* (3 évre).
  - II. *Matolcsi József* (II. év.)
  - III. *Tatay Sámuel*.
  - IV. *Bogár Zsigmond* (III. év.)
- Szón. *Kecskeméti Károly* (III. év.)
 Költ. *Ács Károly* (3 évre).

1844–45.

Elem. *Nagy Sándor*.

- I nyelv *Lázár Lajos*.
  - II. *Pósa Imre* (II. év.)
  - III. *Kovács Lajos* (3 évre).
  - IV. *Parragh Gábor*.
- Szón. *Kiss János* (2 évre).
 Költ. *Kis Gábor*.

1845–46.

Elem. *Körmendy Pál*.

- I. nyelv *Nádasdy György*.
  - II. *Pósa Imre* (III. év.)
  - III. *Csonka Ferenc*.
  - IV. *Kotasz István*.
- Szón. *Kiss János* (II. év.)
 Költ. *Halka Sámuel*.

1846–47.

Elem. *Szalay József*.

- I. nyelv *Baráth Ferenc*.
- II. *Vályi Lajos*.
- III. *Vida Ferenc*.

IV. Kovács Benő.
Szón. Csák Gábor.
Költ. Vikár János.

1847–48.

Elem. Gaál Lajos.
I. nyelv Györfi Endre.
II. Farkasdy József.
III. Molnár Sámuel.
IV. Warga Lajos.
Szón. Kutasi Ferenc.
Költ. Csizmazia Sándor.
Ki volt jelölve:
I. nyelv Szalay József (II. év.)
Baráth Ferenc (II. év.)

1848–49.

Elem. Varga József; Vida Lajos (dec. 2-től.)
I. nyelv Petróczi Lajos.
II. Petróczi Lajos.
III. [—]
IV. Kovács Benő.
Szón. Thúri Károly; Gózon Lajos (dec. 2-től); Somodi Lajos.
Költ. Csizmazia Sándor (II. év.)

1849–50.

Elem. Antal Dániel.
I. nyelv Gózon Eduárd.
II. Gózon Eduárd.
III. Csizmazia Sándor (III. év.)
IV. Csizmazia Sándor (III. év.)
Szón. Cseh Gábor.
Költ. Vida Lajos.

1850–51.

Elem. Odor József.
I. nyelv Tóth Balázs.
II. Hegedüs János; Szilágyi József.
III. Szabó Lajos.
IV. Máté Lajos.
Szón. Pólya Józsa.
Költ. Körmendy Sándor.

Az 50-es években a Thun-féle rendszer levén kötelező, segédtanárok nem voltak alkalmazhatók. A régi rendszer visszaállítása után a három alsó osztályban a következő segéd-osztálytanárok tanítottak:

I. osztály

- 1861–62 *Varga István*.
 1862–63 *Kovács Gábor*.
 1863–64 *Kiss Endre*.
 1864–65 *Németh Zsigmond*.
 1865–66 *Antal Gábor*.
 1866–68 *Pázmándy Károly*.
 1868–69 *Dobner Lajos*.
 1869–70 *Szabó Lajos* (1870–71. áttételezt a III. osztályba; 1872–73-ban állandósított).
 1870–71 *Szabó Sándor; Dobner Lajos*.
 1871–72 *Farkas Dezső* (1872–73-ban állandósított; 1875–76-ban áttételezt a II. osztályba).
 1875–76 *Németh István* (állandósított).

II. osztály

- 1861–64 *Mészáros Károly*.
 1864–65 *Somogyi Antal*.
 1865–66 *Vöröss Ede*.
 1866–68 *Mocsi Lajos*.
 1868–69 *Vikár Kálmán* (1872–73-ban állandósított, 1874–75-ben áttételezt a III. osztályba).
 1874–75 *Szabó Lajos*.

III. osztály

- 1861–62 *Szekeres Mihály*.
 1862–63 *Rózsa István* (állandósított: 1867–68., áttételezt a IV. osztályba).
 1867–70 *Kenessey János*.
 1870–72 *Szabó Lajos* (1872–73. állandósított, lásd az I. osztályt).

A melléktantárgyakat:

éneket, szépírást, szabadkézi rajzot, tornát rendszeresen felsőbb osztályú deákok tanították, kik közül csak néhánynak nevét találtam feljegyezve:

Éneket tanított:

-1840 ?	1858–59 <i>Kálmán Farkas.</i>
1840–41 <i>Borza József.</i>	1859–61 <i>Somogyi Antal.</i>
1841–43 <i>Ács Károly.</i>	1861–62 <i>Somogyi Gyula.</i>
1843–44 <i>Parragh Gábor.</i>	1862–63 <i>Dobner Lajos.</i>
1844–46 <i>Csonka Ferenc.</i>	1863–69 ?
1846–47 <i>Farkasdi József.</i>	1869–70 <i>Magyar Sándor; Kiss Antal.</i>
1847–50 ?	1870–73 ?
1850–51 <i>Szabó Dávid.</i>	1873–74 <i>Krch Adolf ének és zenetanító.</i>
1851–53 ?	1874–75 <i>Südi Károly.</i>
1853–54 <i>Fehér Péter.</i>	1875–78 <i>Nagy Lajos.</i>
1854–58 <i>Csekő Gusztáv.</i>	1878–79 <i>Kovács Lajos.</i>

Szépírást tanított:

-1839 ?	1874–76 <i>Csorba László.</i>
1839–41 <i>Jákói Sámuel.</i>	1876–77 <i>Cseresnyés János.</i>
1841–55 ?	1877–78 <i>Farkas Dezső tanár.</i>
1855–59 <i>Dörögdi Károly.</i>	1878–80 <i>Demjén Márton.</i>
1859–62 <i>Dubovai Vilmos.</i>	1880–82 <i>Oroszi Jenő.</i>
1862–64 <i>Katz Lajos.</i>	1882–83 <i>Puskás Lajos.</i>
1864–69 ?	1883–84 <i>Kiss József.</i>
1869–70 <i>Vörös János.</i>	1884–85 <i>Babay Kálmán.</i>
1870–71 <i>Szabó Zsigmond.</i>	1885–86 <i>Szabó István.</i>
1871–72 <i>Pap Kálmán.</i>	1886–89 <i>Gartsik Nagy-Sallai István.</i>
1872–74 <i>Lénárth Lajos.</i>	

Szabadkézi rajzot tanított:

-1839 ?	1866–67 <i>Hanéli Antal festész.</i>
1839–41 <i>Jákói Samu.</i>	1867–68 <i>Vörös Pál.</i>
1841–55 ?	1868–69 <i>Bóbis Ferenc.</i>
1855–56 <i>Szigethi László</i>	1869–71 <i>Takács Ádám.</i>
1856–59 ?	1871–72 <i>Gutmeyer József.</i>
1859–60 <i>Klára Antal.</i>	1872–74 <i>Szokoly Ignác</i>
1860–61 ?	1872–74 <i>Dávid Károly (mérteni rajzot).</i>
1861–62 <i>Dubovai Vilmos.</i>	1874–75 <i>Varga Gábor építész.</i>
1862–64 <i>Katz Vilmos.</i>	
1864–66 ?	

Tornát tanított:

1850 <i>Roditzky Ede.</i>	1876–77 <i>Barthalos Vince; Horváth János.</i>
1850–58 ?	
1858–59 <i>Rózsa István.</i>	1877–78 <i>Barthalos Kálmán.</i>
1859–62 <i>Sándor Miklós.</i>	1877–80 <i>Kenessey Aladár.</i>
1862–63 <i>Bali Albert</i>	1878–82 <i>Bihari Kálmán.</i>
(1859–62 segéd)	1880–81 <i>Öllös Károly.</i>
1863–68 ?	1881–82 <i>Mórocz Mihály.</i>
1868–69 <i>Jakab Pál segéd.</i>	1882–83 <i>Teuffel Mihály ügyvéd.</i>
1868–76 <i>Rózsa István tanár.</i>	

Főiskolai seniorok

A seniorok¹³ rendszeren a végzett — praepceptorságot, contrascribaságot¹⁴ viselt — deákok sorából választottak: régebben egyszersmind praesek¹⁵ s többnyire könyvtárnokok is voltak, újabban avalamely gymn. tantárgyat tanítottak.

A praepceptorok névsorában elő nem fordulnak¹⁶:

Czika Sándor 1794–95.
Németh Ádám 1796–97.
Vajda Péter 1797–98.
Mitskei Sámuel 1802.
Kollár György 1805–06.
Deáky Gedeon 1808–09.

A század második felében seniorok voltak:

1850–51 <i>Pap Zsigmond.</i>	1870–71 <i>Somogyi Kálmán.</i>
1851–52 <i>Korpády József;</i>	1871 <i>Furik János.</i>
<i>Tóth Balázs.</i>	1871–72 <i>Vikár Kálmán.</i>
1852–53 <i>Tóth József.</i>	1872–73 <i>Pap Gusztáv.</i>
1853–54 <i>Nagy Gedeon.</i>	1873–74 <i>Györffy Mór.</i>
1854–55 <i>Csire István.</i>	1874–75 <i>Németh István.</i>
1855–56 <i>Kerecseny János.</i>	1875–76 <i>Györffy József.</i>

¹³ A „senior” a diákok által választott legfőbb tisztviselő, a rektor helyettese.

¹⁴ A „contrascriba” (ellenőr) a második legfőbb választott diáktisztviselő, a senior segítője. Kettejük együttes feladata az iskola anyagi ügyeinek intézése és ellenőrzése, a diákok közti pereskedések elsimitása.

¹⁵ A „praeses” (segédtanító) a tanár felügyelete mellett ad elő valamilyen tantárgyat a XIX. század elejétől.

¹⁶ A következő könyvtárnokok sem: Vida István (1803), Márkus József és Varga József (1805), banai István (1816).

1856–57 Héjas Pál.	1876–77 Tóth Károly.
1857–58 Dömény Pál.	1877–78 Tatay Lajos.
1858–59 Rózsa István.	1878–79 Csaby Miklós.
1859–60 Czibor Mór.	1879–80 Széky Géza.
1860–62 Molnár Aladár	1880–81 Karácsony Ferenc.
1862–63 Bali Albert.	1880–81 Schmidt Jakab.
1863–64 Pálffy Elek.	1881–82 Moor Péter (helyettes).
1864–65 Kovács Béla.	1881–82 Sebestyén Dávid.
1865–66 Najpor József.	1882–83 Csizmadia Lajos.
1866–67 Biró Ignác.	1883–84 Kiss Sándor.
1867–68 Szalontai Sándor.	1884–85 Szalay Benő.
1868 Kelemen József.	1885–87 Babay Béla.
1868–69 Karsa István.	1887–89 Garcsik Nagy-Sallai István.
1869–70 Kovács Vince.	1889–90 Fülöp József.
1870–71 Bobis Ferenc.	1890–91 Seregély Béla.